

Prof. dr hab. med. Zbigniew Siudak
Kierownik Katedry Chorób Wewnętrznych i Medycyny Rodzinnej
Instytut Nauk Medycznych Collegium Medicum
Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach

Boston, 24.12.2024 r.

Recenzja rozprawy doktorskiej lek. Justyny Jankowskiej-Sanetry zatytułowanej
„Wpływ pandemii SARS CoV-2 na profil i wyniki leczenia pacjentów
z chorobą niedokrwienną serca”

napisanej pod kierunkiem prof. dr hab. med. Piotra P. Buszmana
i prof. dr hab. med. Łukasza Kołtowskiego

W związku z otrzymaniem pisma nr RDNM/D/439/2024 z dnia 23.12.2024 roku z Rady Dyscypliny Nauk Medycznych Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego, podjąłem się recenzji przedstawionej przez lek. Justynę Jankowską-Sanetra rozprawy doktorskiej dotyczącej wpływu pandemii i infekcji COVID-19 na leczenie pacjentów kardiologicznych w Polsce.

W bazie PubMed znajduje się już prawie pół miliona publikacji dotyczących pandemii COVID-19 i jej wpływu na współchorobowość oraz przebieg różnych chorób przewlekłych. Nie bez znaczenia jest tzw. zespół long COVID, którego konsekwencje pacjenci i ochrona zdrowia będą odczuwać przez kolejne dekady. Ale dla systemów ochrony zdrowia kluczowe znaczenie miał wpływ infekcji SARS-CoV2 na ich bezpośrednie funkcjonowanie w obrębie schorzeń wymagających pilnej diagnostyki i leczenia szpitalnego takich jak np. ostre zespoły kardiologiczne. Na początku 2020 roku zaczęły się ukazywać pierwsze doniesienia i publikacje np. z Włoch mówiące o istotnych zaburzeniach w procesie leczenia pacjentów kardiologicznych, w tym zawału mięśnia sercowego. A więc schorzeń gdzie czas opóźnienia ma kluczowe znaczenie dla rokowania pacjenta. Wyniki tych i innych analiz i obserwacji są o tyle istotne, że najprawdopodobniej nie unikniemy takiej lub podobnej pandemii w niedalekiej przyszłości. Dlatego podjęty przez Doktorantkę temat badawczy jest jak najbardziej istotny z punktu widzenia klinicznego jak i organizacyjnego ochrony zdrowia także w Polsce.

Przedłożona do recenzji przez lek. Justynę Jankowską-Sanetra rozprawa doktorska stanowi monotematyczny cykl trzech wieloautorskich (załączono stosowne oświadczenia) opublikowanych artykułów naukowych o łącznym IF = 7.5 i 270 punktów MNiSW. We wszystkich publikacjach Doktorantka jest pierwszym autorem, dwie z prac są oryginalne a 1 jest poglądowa. Badania do doktoratu przeprowadzono w Polsko-Amerykańskich Klinikach Serca, Centrum Kardiologii i Kardiochirurgii w Bielsku-Białej, Grupa American Heart of Poland. Prowadzone badania nie wymagały uzyskania zgody komisji bioetycznej co Doktorantka w każdej z publikacji stosownie odnotowała i skomentowała. Wnioski z poszczególnych analiz i publikacji są przedstawione prawidłowo i zwięźle oraz odpowiadają na założone i przedstawione wcześniej cele badawcze.

Autorka wykazała, że zarówno w jej badaniu jak i w przedstawionych danych z literatury światowej, zwraca uwagę fakt że pacjenci hospitalizowani z powodu choroby ostrego i przewlekłego zespołu wieńcowego trakcie trwania pandemii koronawirusa SARS-CoV-2 różnili się pod względem profilu klinicznego oraz w sposób odmienny podejmowano u nich decyzje dotyczące strategii leczenia w porównaniu do okresu sprzed pandemii, wskazując na wyższe ryzyko wystąpienia chorób współtowarzyszących oraz powikłań sercowo-naczyniowych u chorych w trakcie „lock-down”. Wykazano tą zależność już po pierwszej fali epidemii koronawirusa. Zarówno w jej badaniu, jak i w większości przedstawionych doniesień, wystąpienie ostrego zespołu wieńcowego w dobie pandemii wiązało się z większym ryzykiem zgonu i poważnych powikłań.

Rolą recenzenta jest wypunktować błędy i niedociągnięcia załączonych prac. Ponieważ prezentowany przez Doktorantkę dorobek w postaci trzech publikacji przeszedł pełen cykl peer-review moje poniższe uwagi są bardziej przyczynkiem do ewentualnej dyskusji podczas obrony doktorskiej niż zarzutami stricte merytorycznymi:

1. Ponieważ badania rejestrowe mają pewne znane niedostatki, można pokusić się o osobny rozdział omawiający ograniczenia publikowanych wyników. Ewentualnie nie na ile można te wyniki generalizować.
2. Zabrakło mi także osobnego rozdziału dotyczącego wniosków na przyszłość zarówno dla pacjentów jak i systemów ochrony zdrowia
3. Doktorantka nie zacytowała w żadnej z publikacji pierwszej polskiej analizy AISN PTK dotyczącej leczenia pacjentów z zawałem serca i wpływem pandemii, która ukazała się już 20 lipca 2020 roku (<https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/32686899/>). Było to jednocześnie jedno z pierwszych tak dużych doniesień na świecie.
4. Proszę o wyjaśnienie metodyki badawczej i doboru prac analizowanych w publikacji poglądowej nr 3 (czy był to przegląd systematyczny?)

Doktorantka posiada niewątpliwie specjalistyczną wiedzę na temat wpływu pandemii COVID-19 na leczenie ostrych stanów kardiologicznych w Polsce i na świecie. Oceniam ten aspekt pracy na bardzo dobry.

Wszystkie prace ukazały się w punktowanych czasopismach medycznych a wykonane badania świadczą o umiejętności samodzielnego prowadzenia pracy naukowej przez Doktorantkę czego potwierdzeniem jest publikacja pogładowa. Widać przygotowanie teoretyczne, dojrzały warsztat badawczy i krytyczną analizę własnego materiału badawczego. Oceniam ten aspekt na bardzo dobry.

Stwierdzam także, że zaprezentowana rozprawa na stopień doktora jest oryginalnym i nowatorskim osiągnięciem naukowym przygotowanym przez lek. Justynę Jankowską-Sanetra i spełnia warunki określone w art. 187 Ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. 2018 poz. 1668). Autorka biegle porusza się w swojej tematyce badawczej a prowadzone badania i analizy świadczą o dojrzałości naukowej i gotowości do prowadzenia samodzielnie prac naukowych.

Moja całościowa ocena rozprawy doktorskiej w postaci cyklu trzech publikacji lek. Justyny Jankowskiej-Sanetra jest bardzo dobra.

Niniejszym mam zaszczyt przedstawić Radzie Dyscypliny Nauk Medycznych Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego wniosek o dopuszczenie lek. Justyny Jankowskiej-Sanetra do dalszych etapów przewodu doktorskiego.

Prof. dr hab. med. Zbigniew Siudak